

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง ความรับผิดชอบต่อสังคมในการใช้พื้นที่สาธารณะในจังหวัดเพชรบุรี มีวัตถุประสงค์ในการศึกษา 3 ประการ คือ 1) ศึกษาความรับผิดชอบต่อสังคมในการใช้พื้นที่สาธารณะของจังหวัดเพชรบุรี 2) ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความรับผิดชอบต่อสังคมในการใช้พื้นที่สาธารณะของจังหวัดเพชรบุรี และ 3) เพื่อหาแนวทางที่เหมาะสมในการสร้างค่านิยมความรับผิดชอบต่อสังคมในการใช้พื้นที่สาธารณะของจังหวัดเพชรบุรี ในการศึกษากครั้งนี้ใช้วิธีวิจัยแบบผสม คือ การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตจังหวัดเพชรบุรี จำนวน 400 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามความคิดเห็นประมาณค่า 5 ระดับ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Linear Regression Analysis) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยการสัมภาษณ์เจาะลึก (In-depth Interview) ผู้ให้ข้อมูลสำคัญได้แก่ ผู้บริหารของส่วนราชการของจังหวัดเพชรบุรีและผู้บริหารท้องถิ่นที่มีบทบาทต่อการบริหารและพัฒนาจังหวัดเพชรบุรี จำนวน 10 คน และวิจัยเอกสาร รวมทั้งการสังเกตในเรื่องความรับผิดชอบต่อสังคมในการใช้พื้นที่สาธารณะ เพื่อนำมาหาแนวทางที่เหมาะสมในการสร้างค่านิยมความรับผิดชอบต่อสังคมในการใช้พื้นที่สาธารณะของจังหวัดเพชรบุรี แล้วนำมาสรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้มีการสรุปผล เป็น 2 ส่วน คือ การวิจัยเชิงปริมาณ และการวิจัยเชิงคุณภาพ ดังต่อไปนี้

ส่วนที่ 1 ผลการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research)

1. ปัจจัยความรับผิดชอบต่อสังคมในการใช้พื้นที่สาธารณะจังหวัดเพชรบุรี โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ด้านค่านิยมผลประโยชน์สาธารณะ รองลงมาคือ ด้านจิตสำนึกทางจริยธรรม ด้านการมีส่วนร่วมของกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ด้านความเสมอภาคทางสังคม ด้านการมีจิตสาธารณะ

ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ด้านการอยู่ภายใต้การตรวจสอบของสังคมสาธารณะ โดยมีรายละเอียดในแต่ละปัจจัยดังนี้

1.1 ด้านจิตสำนึกทางจริยธรรม โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าทุกข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ หน่วยงานภาครัฐของจังหวัดเพชรบุรีสร้างจิตสำนึกการปฏิบัติหน้าที่มีจริยธรรม คุณธรรมให้กับประชาชน ด้านความรับผิดชอบต่อสังคมในการใช้พื้นที่สาธารณะจังหวัดเพชรบุรี รองลงมาคือ หน่วยงานภาครัฐของจังหวัดเพชรบุรีสร้างจิตสำนึกการปฏิบัติหน้าที่ด้านความซื่อสัตย์สุจริตให้กับประชาชนด้านความรับผิดชอบต่อสังคมในการใช้พื้นที่สาธารณะจังหวัดเพชรบุรี หน่วยงานภาครัฐของจังหวัดเพชรบุรี สร้างจิตสำนึกการปฏิบัติหน้าที่มีระเบียบวินัย มีเมตตาธรรมให้กับประชาชนด้านความรับผิดชอบต่อสังคมในการใช้พื้นที่สาธารณะจังหวัดเพชรบุรี ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ หน่วยงานภาครัฐของจังหวัดเพชรบุรี สร้างจิตสำนึกการปฏิบัติหน้าที่มีความพอเพียง เสียสละให้กับประชาชน ด้านความรับผิดชอบต่อสังคมในการใช้พื้นที่สาธารณะจังหวัดเพชรบุรี

1.2 ด้านค่านิยมผลประโยชน์สาธารณะความรับผิดชอบต่อสังคม โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าทุกข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ นโยบาย/แผนงาน/โครงการของหน่วยงานภาครัฐของจังหวัดเพชรบุรีค่านิยมผลประโยชน์สาธารณะของประชาชนเป็นเป้าหมายในการจัดทำแผนในการใช้พื้นที่สาธารณะจังหวัดเพชรบุรี รองลงมาคือ นโยบาย/แผนงาน/โครงการของหน่วยงานภาครัฐของจังหวัดเพชรบุรีเปิดโอกาสให้ประชาชนได้แสดงออกถึงความต้องการเพื่อผลประโยชน์สาธารณะในการใช้พื้นที่สาธารณะจังหวัดเพชรบุรี มีพื้นที่ให้ประชาชนได้แสดงออกถึงความเข้าใจที่ถูกต้องร่วมกันเกี่ยวกับผลประโยชน์สาธารณะที่เกิดจากนโยบาย/แผนงาน/โครงการของหน่วยงานภาครัฐของจังหวัดเพชรบุรี ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ นโยบาย/แผนงาน/โครงการ ของหน่วยงานภาครัฐของจังหวัดเพชรบุรีมีการสร้างความรู้ความเข้าใจให้กับประชาชนเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสังคมในการใช้พื้นที่สาธารณะจังหวัดเพชรบุรี

1.3 ด้านความเสมอภาคทางสังคม โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าทุกข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ หน่วยงานภาครัฐของจังหวัดเพชรบุรีสร้างความเท่าเทียมตามหลักประชาธิปไตยและสร้างความสงบยั่งยืนให้กับประชาชนด้านความรับผิดชอบต่อสังคมในการใช้พื้นที่สาธารณะจังหวัดเพชรบุรี รองลงมาคือ หน่วยงานภาครัฐของจังหวัดเพชรบุรีคุ้มครองสิทธิ เสรีภาพและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ให้กับประชาชน ด้านความรับผิดชอบต่อสังคมในการใช้พื้นที่สาธารณะจังหวัดเพชรบุรี หน่วยงานภาครัฐของจังหวัดเพชรบุรีสร้างความเสมอภาคภายใต้กฎหมายให้กับประชาชนด้านความรับผิดชอบต่อสังคมในการใช้พื้นที่สาธารณะจังหวัดเพชรบุรี ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ หน่วยงานภาครัฐ

ของจังหวัดเพชรบุรีสร้างความเท่าเทียมตามหลักพื้นฐานที่มนุษย์พึงมีซึ่งประโยชน์สุขส่วนรวมให้กับประชาชนด้านความรับผิดชอบต่อสังคมในการใช้พื้นที่สาธารณะจังหวัดเพชรบุรี

1.4 ด้านการอยู่ภายใต้การตรวจสอบของสังคมสาธารณะ โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าทุกข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ประชาชนสามารถแสดงข้อคิดเห็นต่อนโยบาย/แผนงาน/โครงการ องค์กรภาครัฐของจังหวัดเพชรบุรีด้านความรับผิดชอบต่อสังคมในการใช้พื้นที่สาธารณะจังหวัดเพชรบุรี รองลงมาคือ หน่วยงานภาครัฐของจังหวัดเพชรบุรีเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการทำประชาคมหรือร่วมแสดงความคิดเห็นเมื่อเกิดข้อผิดพลาดใน นโยบาย/แผนงาน/โครงการของหน่วยงานภาครัฐของจังหวัดเพชรบุรี ความรับผิดชอบต่อสังคมในการใช้พื้นที่สาธารณะขององค์กรภาครัฐของจังหวัดเพชรบุรี ปฏิบัติตามข้อกำหนดของกฎหมายเป็นหลัก ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าน้อยที่สุดคือ ประชาชนรับทราบข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องในการจัดทำ นโยบาย/แผนงาน/โครงการ องค์กรภาครัฐของจังหวัดเพชรบุรีด้านความรับผิดชอบต่อสังคมในการใช้พื้นที่สาธารณะจังหวัดเพชรบุรี และมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการดำเนินงานของภาครัฐได้

1.5 ด้านการมีจิตสาธารณะ โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากและมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ หน่วยงานภาครัฐของจังหวัดเพชรบุรี สร้างการเรียนรู้ การดำรงชีวิตในสังคมช่วยเหลือกันให้กับประชาชนในพื้นที่ด้านความรับผิดชอบต่อสังคมในการใช้พื้นที่สาธารณะจังหวัดเพชรบุรี รองลงมาคือ หน่วยงานภาครัฐของจังหวัดเพชรบุรีสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับถึงสิทธิหน้าที่ความรับผิดชอบต่อให้กับประชาชนในพื้นที่ด้านความรับผิดชอบต่อสังคมในการใช้พื้นที่สาธารณะจังหวัดเพชรบุรี หน่วยงานภาครัฐของจังหวัดเพชรบุรีสร้างความตระหนักให้กับประชาชนในพื้นที่ถึงปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคมให้เกิดความรู้สึกปรารถนาที่จะร่วมและมีส่วนช่วยเหลือสังคมด้านความรับผิดชอบต่อสังคมในการใช้พื้นที่สาธารณะจังหวัดเพชรบุรี ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าน้อยที่สุดคือ หน่วยงานภาครัฐของจังหวัดเพชรบุรี ปลุกฝังค่านิยมความมีน้ำใจ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ให้กับประชาชนในพื้นที่ด้านความรับผิดชอบต่อสังคมในการใช้พื้นที่สาธารณะจังหวัดเพชรบุรี

1.6 ด้านการมีส่วนร่วมของกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าทุกข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ หน่วยงานภาครัฐของจังหวัดเพชรบุรีให้ประชาชนในพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบมีส่วนร่วมจากการปฏิบัติและร่วมรับผิดชอบจากการผิดพลาดด้านความรับผิดชอบต่อสังคมในการใช้พื้นที่สาธารณะจังหวัดเพชรบุรี รองลงมาคือ หน่วยงานภาครัฐของจังหวัดเพชรบุรีให้ประชาชนในพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบมีส่วนร่วมในการคิด ริเริ่ม แก้ไข พัฒนาในด้านความรับผิดชอบต่อสังคมในการใช้พื้นที่สาธารณะจังหวัด

เพชรบุรี หน่วยงานภาครัฐของจังหวัดเพชรบุรีให้ประชาชนในพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบมีส่วนร่วมในการพิจารณาวางแผนกำหนดนโยบายด้านความรับผิดชอบต่อสังคมในการใช้พื้นที่สาธารณะจังหวัดเพชรบุรี ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ หน่วยงานภาครัฐของจังหวัดเพชรบุรีคำนึงถึงผลกระทบหรืออาจได้รับผลกระทบของประชาชนในพื้นที่และให้ประชาชน ในพื้นที่มีส่วนร่วมกระบวนการในด้านความรับผิดชอบต่อสังคมในการใช้พื้นที่สาธารณะจังหวัดเพชรบุรี

2. ผลความรับผิดชอบต่อสังคมในการใช้พื้นที่สาธารณะจังหวัดเพชรบุรี โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ มีการเคารพต่อผลประโยชน์กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย รองลงมาคือ มีการป้องกันและแก้ไขผลกระทบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมทางกายภาพของพื้นที่สาธารณะ มีการสร้างภาพลักษณ์ของหน่วยงานและองค์กรทางสังคมตามลำดับ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ สร้างจิตอาสาและส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมให้แก่เจ้าหน้าที่ภาครัฐและประชาชนในการใช้พื้นที่สาธารณะร่วมกัน

3. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความรับผิดชอบต่อสังคมในการใช้พื้นที่สาธารณะของจังหวัดเพชรบุรี ได้แก่ ด้านการมีจิตสาธารณะ (X_5) ด้านการมีส่วนร่วมของกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (X_6) และด้านจิตสำนึกทางจริยธรรม (X_1) โดยมีค่าน้ำหนักเท่ากับ 0.126 ประสิทธิภาพในการทำนาย ร้อยละ 69.10 และมีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการทำนาย ร้อยละ 38.52 โดยสามารถสร้างสมการการถดถอยในรูปคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐานได้ดังนี้

สมการการถดถอยในรูปคะแนนดิบ

$$\hat{Y}_{\text{tot}} = 0.720 + 0.389(X_5) + 0.316(X_6) + 0.126(X_1)$$

สมการการถดถอยในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$\hat{Z}_{\text{tot}} = 0.422(X_5) + 0.356(X_6) + 0.137(X_1) \text{ สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ}$$

ส่วนที่ 2 ผลการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research)

จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญคือ ผู้ที่มีความเกี่ยวข้องในการกำหนดนโยบายและวางแผนในการใช้พื้นที่สาธารณะของจังหวัดเพชรบุรี จำนวน 10 ท่าน สรุปได้ดังต่อไปนี้

1. แนวทางการสร้างค่านิยมเกี่ยวกับจิตสำนึกทางจริยธรรม

จากการวิเคราะห์เนื้อหาปรากฏว่า การที่สร้างจิตสำนึกทางจริยธรรมให้แก่ประชาชนผู้บริหาร ให้มีความรับผิดชอบต่อสังคมในการใช้พื้นที่สาธารณะของจังหวัดเพชรบุรี หน่วยงานภาครัฐต้องมีการร่วมมือกับภาคส่วนต่าง ๆ เพื่อให้บุคคลดังกล่าวเข้าใจ และร่วมรับผิดชอบ ห่วงแผนการใช้พื้นที่สาธารณะที่มีความเกี่ยวเนื่องซึ่งกันและกัน มีความเอื้ออาทรต่อกัน และสังคมโดยรวมโดยเฉพาะหน่วยงานราชการ ควรกำหนดค่านิยมหรือสร้างจิตสำนึกความรับผิดชอบต่อสังคมที่เกิดจากภาคีเครือข่าย อาทิ เครือข่ายภาคราชการ ภาคเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และประชาชนเจ้าของพื้นที่ ตระหนักถึง

ค่านิยมทางคุณธรรมจริยธรรม ที่มีความซื่อสัตย์สุจริต โดยอาจเริ่มต้นจากส่วนราชการที่กำหนดจริยธรรมในการปฏิบัติงานที่มีความรับผิดชอบในการวางแผนเกี่ยวกับการดูแลพื้นที่สาธารณะ นอกจากนั้นมีการจัดทำประมวลจริยธรรมของฝ่ายการเมือง ฝ่ายข้าราชการ พนักงานของรัฐขึ้น เพื่อเป็นเครื่องมือกำกับความประพฤติของผู้ปฏิบัติงาน

จากผลการวิเคราะห์คำสัมภาษณ์ในประเด็นเกี่ยวกับในความรับผิดชอบต่อสังคมในการใช้พื้นที่สาธารณะของจังหวัดเพชรบุรี ผลปรากฏว่า สภาพการณ์โดยรวมหน่วยงานส่วนราชการ ประชาชน ยังไม่อาจใช้แนวทางจิตสำนึกทางจริยธรรมในหลักการและปฏิบัติ หรือเรียกอีกอย่างว่าในแนวทางเชิงประจักษ์ (การออกกระเบียบข้อบังคับการจัดทำแผนนโยบาย) และแนวทางเชิงปทัสฐานที่ปลูกฝังค่านิยมให้ประชาชนในพื้นที่ที่เกิดการหวงแหนและมีความรับผิดชอบร่วมกันในการใช้พื้นที่สาธารณะของจังหวัดเพชรบุรี

จากการยืนยันข้อมูลเชิงสนับสนุนจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญของหัวหน้าส่วนราชการของจังหวัดเพชรบุรี องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและประชาชน บริบทในการสร้างจิตสำนึกทางจริยธรรมในการใช้พื้นที่สาธารณะที่ประชาชนมีภาวะความรับผิดชอบต่อสังคม ควรสร้างจากแนวทางดังต่อไปนี้ ได้แก่ จิตสำนึกทางจริยธรรมบนพื้นฐานผลประโยชน์พลเมือง (Citizen Interest) จิตสำนึกทางจริยธรรมบนพื้นฐานการบริหารคุณค่าสาธารณะ (Public Values) จิตสำนึกทางจริยธรรมบนพื้นฐานการหลอมรวมความเป็นพลเมือง (Citizen Ship) และจิตสำนึกทางจริยธรรมบนพื้นฐานที่ส่งเสริมการรับรู้ประเด็นปัญหาทางสังคมที่มุ่งเน้นการสร้างตระหนักร่วม (Awareness)

2. แนวทางการสร้างค่านิยมเกี่ยวกับผลประโยชน์สาธารณะความรับผิดชอบต่อสังคม

จากการวิเคราะห์เนื้อหา ผลปรากฏว่า แนวทางการสร้างค่านิยมเกี่ยวกับผลประโยชน์สาธารณะที่มีความรับผิดชอบต่อสังคมในการใช้พื้นที่สาธารณะจังหวัดเพชรบุรี ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่ทั้งส่วนราชการที่เกี่ยวข้องและประชาชนให้ข้อมูลที่ตรงกันว่า การสร้างค่านิยมเกี่ยวกับผลประโยชน์สาธารณะ โดยเฉพาะหน่วยงานของรัฐต้องมีโครงการกิจกรรมที่บรรจุอยู่ในแผนการบริหารส่วนราชการที่คำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนรวมตั้งแต่ การจัดสรรทรัพยากร งบประมาณ ความร่วมมือของสถาบันต่าง ๆ อันได้แก่ สถาบันทางการเมือง สถาบันทางราชการ สถาบันการศึกษา สถาบันขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สถาบันของความเป็นพลเมืองต้องมีจิตสำนึกดังกล่าวร่วมกันบนฐานคิดที่ว่า “ผลประโยชน์การจัดการบริการสาธารณะจะต้องจัดการโดยเจ้าของพื้นที่หรือชุมชน โดยให้ชุมชนรู้สึกว่าเป็นเจ้าของการบริหารการบริการสาธารณะนั้น ๆ ชุมชนก็จะรู้สึกว่าการบริการสาธารณะก่อให้เกิดประโยชน์แก่ชุมชนในความรับผิดชอบต่อสังคมเกี่ยวกับการบริหารกิจการสาธารณะ รวมถึงการใช้พื้นที่สาธารณะร่วมด้วย” ซึ่งจากการค้นพบข้อมูลดังกล่าวในเชิงสนับสนุนที่เป็นแนวทางปฏิบัติของนักบริหารภาครัฐส่วนราชการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประชาชน มุ่งเน้นถึงผลประโยชน์สาธารณะ ตามแนวทาง

ปทัสถานหรือค่านิยมในเรื่องนี้ในทางปฏิบัติแล้ว อาจนำเสนออยู่ในแผนการดำเนินงาน โครงการ แต่ขณะเดียวกันการที่ผู้รับผิดชอบคำนึงผลประโยชน์สาธารณะร่วมกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตน กับผลประโยชน์ส่วนรวมบุคคล เหล่านั้นจะต้องเปลี่ยนกระบวนทัศน์หรือค่านิยมเกี่ยวกับผลประโยชน์ สาธารณะที่ผ่านการอบรม การศึกษาและความสนใจ ทำเพื่อผลประโยชน์ของประเทศรวมถึงพื้นที่ โดยหลักการดังกล่าวอาจกระทำได้จะต้องผ่านการปลูกฝัง การกระตุ้นให้ประชาชนเจ้าของพื้นที่ได้ แสดงความต้องการ ร่วมกัน ผ่านกระบวนการวาทะวิจารณ์ซึ่งเป็นเป้าประสงค์ร่วมกันคือผลประโยชน์ สาธารณะ (Public Interest)

จากข้อวิพากษ์เพิ่มเติมของผู้วิจัย พบว่า บทบาทของรัฐจะต้องเปลี่ยนไปจาก การควบคุมมาเป็นการกำหนดระเบียบวาระของกลุ่มที่เกี่ยวข้องไม่ว่าจะมาจากส่วนราชการ ภาคเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรต่างๆ ที่อยู่ในพื้นที่ ควรนำมาสู่การแลกเปลี่ยน การเรียนรู้ ให้เป็นข้อตกลงร่วมกัน รวมทั้งควรมีหลักการใกล้เคียง ประนีประนอม ด้วยผลประโยชน์ ร่วมรับผิดชอบเป็นไปในทิศทางเดียวกัน รวมทั้งคุณค่าในการเคารพสิทธิ หน้าที่ ตามหลักกฎหมาย บรรทัดฐานของชุมชนและผลประโยชน์ของพลเมืองไปพร้อมๆ กัน

จากข้อค้นพบของบทสรุปตามประเด็นผลประโยชน์สาธารณะในความรับผิดชอบต่อ สังคมในการใช้พื้นที่สาธารณะของจังหวัดเพชรบุรี ดังประเด็นต่อไปนี้

2.1 ให้คุณค่าความเป็นพลเมืองและการบริการมากกว่าการสั่งการจากภาครัฐ เพียงฝ่ายเดียว ซึ่งทุกองค์กรและหน่วยงานต้องอยู่บนพื้นฐานของผลประโยชน์สาธารณะ ที่เน้น การกระจายอำนาจให้แก่ประชาชนเป็นผู้แก้ไขปัญหาเชิงพื้นที่ร่วมกันหรือเน้นการมีส่วนร่วมของ ภาคส่วนต่างๆ ในการใช้พื้นที่สาธารณะของจังหวัดเพชรบุรี

2.2 สร้างค่านิยมการรับรู้ การตระหนัก เกี่ยวกับกิจการสาธารณะด้วยการเกิด ความรู้สึกของความเป็นเจ้าของ (Sense of belonging) และความผูกพันกับชุมชน (Community)

2.3 ผลประโยชน์สาธารณะ ควรมองเป็นผลลัพธ์ที่มาจากการได้เอียงกันเกี่ยวกับ คุณค่า หรือค่านิยมร่วมและควรเน้นการสร้างความสัมพันธ์เพื่อให้เกิดความไว้วางใจและความร่วมมือ ที่ใส่ใจต่อสังคมและยึดเหนี่ยวกันด้วยหลักศีลธรรมที่คำนึงผลประโยชน์สาธารณะ

3. แนวทางการสร้างค่านิยมเกี่ยวกับความเสมอภาคทางสังคม

จากการวิเคราะห์เนื้อหาผลปรากฏว่า แนวทางการสร้างค่านิยมเกี่ยวกับความเสมอภาค ทางสังคมในความรับผิดชอบต่อสังคม ทั้งส่วนราชการที่เกี่ยวข้องและประชาชนให้ข้อมูลตรงกันว่า การสร้างค่านิยมเกี่ยวกับความเสมอภาคทางสังคมนั้น ควรมีการอภิปรายถึงค่านิยมเรื่องความเสมอภาค ทางสังคมมาใช้เพื่อช่วยเหลือคนที่เสียเปรียบทางสังคมโดยเฉพาะโอกาสของประชาชนส่วนใหญ่ ของสังคมที่เป็นประชาชนระดับล่างบางพื้นที่ สำหรับการจัดการบริการและการใช้พื้นที่สาธารณะ

ร่วมกันของจังหวัดเพชรบุรีโดยรวมที่ทุกคนอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุขด้วยความเคารพซึ่งกันและกัน มีศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์เท่าเทียมกัน โดยไม่มีผู้หนึ่งผู้ใดถูกดูหมิ่นเหยียดหยามหรือถูกกีดกันแกล้ง ทั้งนี้โดยไม่คำนึงถึงสถานะสภาพทางเศรษฐกิจสังคม และระดับการศึกษา หรือความแตกต่างทางวัฒนธรรม

จากผู้ให้ข้อมูลสำคัญในภาคส่วนราชการ มองผ่านประเด็นความเสมอภาคทางสังคม ต่อความรับผิดชอบต่อสังคมในการใช้พื้นที่สาธารณะของจังหวัดเพชรบุรี ดังกล่าวที่ว่า “การคิดในเชิงยุทธศาสตร์เชิงนโยบาย กระบวนการวางแผน หน่วยงานส่วนราชการ ควรคิดบนพื้นฐานและการปฏิบัติแบบประชาธิปไตยโดยเฉพะนโยบายและโครงการต่างๆ ที่นำเสนอจะต้องมีความพยายามที่ผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมและการแสวงหาความร่วมมือจากทุกฝ่าย รวมทั้งการมุ่งเน้นสร้างความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงานภาครัฐกับพลเมืองหรือระหว่างพลเมืองกับพลเมืองด้วยกันเอง ซึ่งจะเป็ผลที่นำมาสู่ความชอบธรรมและความถูกต้องในด้านความเสมอภาค

สำหรับมุมมองแนวคิดเพิ่มเติมจากภาคประชาชนเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสังคมในการใช้พื้นที่สาธารณะของจังหวัดเพชรบุรีที่มีความเสมอภาคดังประเด็นที่ว่าประชาชนคือ เจ้าของประเทศตัวจริง เพราะฉะนั้นควรทำให้เกิดค่านิยมร่วมกันในชุมชนและกลุ่มต่างๆ กลไกที่จะทำให้บรรลุผลตามวัตถุประสงค์ของนโยบายที่เกิดความเสมอภาคโดยเฉพาะการยึดคุณค่าทางสังคมให้มากขึ้น เพื่อเห็นคุณค่าของประชาชน โดยการสร้างหน้าต่างแห่งโอกาสและเปิดประตูสู่การสร้างเครือข่ายร่วมกัน

จากการสังเคราะห์ของผู้วิจัยในประเด็นความรับผิดชอบต่อสังคมในการใช้พื้นที่สาธารณะ ของจังหวัดเพชรบุรีในด้านความเสมอภาค โดยใช้วิธีการรับฟังปัญหาโดยวิธีการประชาคม และประชาชนมีส่วนร่วมในการเสนอปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหามีความเสมอภาคเท่าเทียมกันของประชาชนในพื้นที่

การสร้างเสมอภาคด้วยวิธียึดหลักกฏกติกาหรือบรรทัดฐานของสังคมด้วยความเคารพซึ่งกันและกัน ศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ที่มีความเท่าเทียมกัน ดังนั้นการใช้พื้นที่สาธารณะดังกล่าวทุกคนในสังคมควรยึดหลักค่านิยมที่เคารพสิทธิและพิทักษ์ความไว้วางใจทางสาธารณะร่วมกันและทุกภาคส่วนของสังคมจะต้องไม่แสดงความเป็นเจ้าของหรือกรรมสิทธิ์ในส่วนพื้นที่สาธารณะแต่ให้ใช้กรรมสิทธิ์พื้นที่สาธารณะร่วมกันที่เคารพกฏกติกาของสังคมและหลักกฎหมาย โดยเฉพาะพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการใช้พื้นที่สาธารณะ มาตรา 6 ในเรื่องความเป็นเจ้าของอาณาเขตทางพื้นที่ร่วมกันและอันเป็นประโยชน์ต่อสังคมส่วนรวมรวมทั้งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการใช้พื้นที่สาธารณะในมาตรา 12 และมาตรา 13 ที่ห้ามมิให้บุคคลหนึ่งบุคคลใดจับจองพื้นที่สาธารณะ

มาดำเนินการหรือครอบครองเป็นของตนเองโดยเด็ดขาด แต่จะต้องสร้างค่านิยมความเป็นเจ้าของร่วมกันในการใช้พื้นที่สาธารณะ

4. แนวทางการสร้างค่านิยมเกี่ยวกับการอยู่ภายใต้การตรวจสอบของสังคมสาธารณะ

จากการสังเคราะห์เนื้อหา ผลปรากฏว่าแนวทางการสร้างค่านิยมเกี่ยวกับการอยู่ภายใต้การตรวจสอบของสังคมสาธารณะในความรับผิดชอบต่อสังคมในการใช้พื้นที่สาธารณะจังหวัดเพชรบุรี ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่ทั้งส่วนราชการและประชาชนให้ข้อมูลตรงกันว่า การสร้างค่านิยมเกี่ยวกับการอยู่ภายใต้การตรวจสอบของสังคมสาธารณะนั้นจะต้องดำเนินการภายใต้ความรับผิดชอบในการใช้พื้นที่สาธารณะที่แสดงออกถึงความเป็นเจ้าของร่วมกัน อาทิ เป็นพื้นที่พบปะ แลกเปลี่ยนข่าวสารต่างๆ กัน และทุกคนมีสิทธิในการใช้พื้นที่สาธารณะร่วมกันและจะต้องมีความรับผิดชอบต่อค่านิยมในสังคม บรรทัดฐาน ความเป็นประชาธิปไตย โดยเฉพาะความรับผิดชอบในการตัดสินใจใช้พื้นที่สาธารณะร่วมกันหรือการเป็นหุ้นส่วนร่วมกัน (Governance Process) ความรับผิดชอบในการบริหารจัดการการใช้พื้นที่สาธารณะจะต้องอยู่ภายใต้การควบคุมและกำกับของประชาชน ทุกกลุ่ม ทุกสถานะ

ในส่วนความคิดเห็นของภาคราชการในประเด็นการอยู่ภายใต้การตรวจสอบของสังคมสาธารณะ เสนอว่าความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ในการวางแผนจัดการ พื้นที่สาธารณะ บทบาทของรัฐบาลจะต้องมีหลักการบริหารที่มีธรรมาภิบาล เคารพคุณค่าของชุมชนและความรับผิดชอบต่อกระบวนการความถูกต้องตรวจสอบได้ ด้วยหลักเชิงประจักษ์หรือข้อกฎหมาย และตรวจสอบได้ด้วยเชิงปทัสสถานหรือบรรทัดฐานทางสังคมที่คนส่วนใหญ่เป็นผู้ควบคุมกฎกติกาส่วนใหญ่เพื่อให้ประชาชนได้รับผลประโยชน์ร่วมกัน ดังคำสัมภาษณ์ที่ว่า “ข้าราชการหรือภาครัฐมีบทบาทรับใช้ประชาชน เพราะประชาชนเป็นเจ้าของประเทศ ข้าราชการต้องมีบทบาทในการเจรจา โกล่เกลี่ยและเป็นตัวกลางที่ทำให้เกิดค่านิยมร่วมกันในกลุ่มต่างๆ”

ในส่วนความคิดเห็นเพิ่มเติมของประชาชน มองว่ารัฐจะต้องมีพื้นฐานความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ มีความโปร่งใสและไม่จำกัดสิทธิหรือกีดกันสิทธิของกลุ่มต่างๆ ที่ใช้พื้นที่สาธารณะร่วมกัน โดยเฉพาะมิควรรับสินบนของกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง หรือส่งเสริมให้อีกกลุ่มหนึ่งได้รับประโยชน์มากกว่าอีกกลุ่มหนึ่ง ซึ่งถือได้ว่ารัฐไม่ควรกระทำตามหลักดังกล่าวซึ่งตรงกับคำสัมภาษณ์ที่ว่า “ผู้ที่มีหน้าที่บริหารในส่วนราชการต้องแสดงบทบาทผู้พิทักษ์ ความไว้วางใจทางสาธารณะกับบทบาทส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตยและควรมีหลักธรรมาภิบาลที่เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการทางนโยบาย และกระบวนการที่ตรวจสอบได้ ความโปร่งใส การตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนและจะต้องมีความเคารพในความเป็นพลเมืองภายใต้ระบอบประชาธิปไตย”

จากประเด็นการอยู่ภายใต้การตรวจสอบของสังคมสาธารณะในความรับผิดชอบต่อสังคมในการใช้พื้นที่สาธารณะของจังหวัดเพชรบุรี ผู้วิจัยสรุปได้ดังประเด็นต่อไปนี้ ได้แก่

4.1 การจัดการเชิงพื้นที่หรือการส่งเสริมการใช้พื้นที่สาธารณะ ภาครัฐควรใช้ดุลยพินิจ ความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้และการกำกับดูแลให้ทุกภาคส่วนใช้พื้นที่ร่วมกันที่ก่อประโยชน์ แก่ประชาชนทุกกลุ่ม

4.2 การสร้างจิตสำนึกที่ทุกภาคส่วนได้เข้าถึงแหล่งทรัพยากรของรัฐที่ยึดหลัก ธรรมชาติที่สามารถแก้ไขปัญหาคือความชอบธรรมและปัญหาการบริหารทรัพยากรพื้นที่สาธารณะ ที่ตรงเป้าหมายเกิดการยอมรับมากขึ้น

5. แนวทางการสร้างค่านิยมเกี่ยวกับการมีจิตสาธารณะ

จากการวิเคราะห์เนื้อหา ผลปรากฏว่าแนวทางการสร้างค่านิยมเกี่ยวกับการมี จิตสาธารณะในความรับผิดชอบต่อสังคมในการใช้พื้นที่สาธารณะจังหวัดเพชรบุรี ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่ ทั้งส่วนราชการที่เกี่ยวข้องและประชาชนให้ข้อมูลสอดคล้องว่า การสร้างค่านิยมเกี่ยวกับการมี จิตสาธารณะโดยเฉพาะหน่วยงานรัฐการใช้พื้นที่สาธารณะร่วมกัน ซึ่งเป็นหน้าที่ของรัฐที่ต้องควบคุม สิ่งที่เป็นสาธารณะสมบัติของแผ่นดิน

ผลของค้นพบว่าการมีจิตสาธารณะในการใช้พื้นที่สาธารณะของจังหวัดเพชรบุรี ปัญหาส่วนใหญ่เกิดจากการบังคับใช้ข้อกฎหมายหรือเรื่องอำนาจหน้าที่ หน่วยงานที่มีอำนาจดูแล จัดการสาธารณะ โดยเฉพาะการบังคับใช้ข้อกฎหมาย หน่วยงานระดับท้องถิ่น ในระดับเทศบาล องค์การ บริหารส่วนตำบลเกี่ยวกับพระราชบัญญัติอำนาจหน้าที่ในการจัดการบริการของท้องถิ่นในมาตรา 47 กำหนดมาให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจในการจัดการและสร้างความร่วมมือให้ทุกภาคส่วน มีความตระหนักที่มีจิตสาธารณะการใช้พื้นที่สาธารณะให้เกิดความเป็นธรรม

จากข้อคิดเห็นการพัฒนาด้านการมีจิตสาธารณะในเชิงพฤติกรรมเพื่อสร้าง ความรับผิดชอบต่อสังคมในการใช้พื้นที่สาธารณะ เห็นได้ว่าควรจะทำหน้าที่มีนัย สองประการดังนี้

ประการแรก การสร้างจิตสาธารณะให้แก่ประชาชนที่มีความรับผิดชอบต่อสาธารณะ สมบัติด้วยการหลีกเลี่ยงการใช้และการกระทำที่ก่อให้เกิดการชำรุดเสียหายต่อสาธารณะสมบัตินั้นๆ รวมไปถึงการถือเป็นหน้าที่ที่จะมีส่วนร่วมในการดูแลสาธารณะสมบัติในวิสัยที่สามารถกระทำได้

และประการที่สอง เคารพสิทธิการใช้สาธารณะสมบัติของผู้อื่นโดยคำนึงถึงว่าผู้อื่น ก็มีสิทธิในการใช้เช่นเดียวกันจะต้องไม่ยึดสาธารณะสมบัตินั้นไว้เป็นของตัวเองและไม่ปิดกั้นโอกาส การใช้ประโยชน์สาธารณะสมบัติของผู้อื่น ซึ่งจากข้อเสนอแนะ สองประการดังกล่าวตรงกับฐานคติที่ว่า สร้างจิตสำนึกสาธารณะในระดับบุคคลไปสู่สาธารณะที่มีความรักและความรู้สึกเป็นเจ้าของสาธารณะ ซึ่งสอดคล้องกับคำสัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลภาคส่วนราชการระดับจังหวัดท่านหนึ่งว่า “จิตสาธารณะ เป็นความรู้สึกตระหนักของบุคคลถึงปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคม ทำให้เกิดความรู้สึกที่ปรารถนาจะร่วม และมีส่วนช่วยเหลือสังคม โดยรับรู้ถึงสิทธิควบคู่ไปกับหน้าที่และความรับผิดชอบ สำนึกถึงพลังของ

คนว่าสามารถร่วมแก้ไขปัญหาก็ได้และลงมือกระทำเพื่อให้เกิดการแก้ปัญหาด้วยวิธีต่างๆ โดยการเรียนรู้และแก้ไขพัฒนาาร่วมกันกับคนในสังคม”

รวมทั้งสอดคล้องกับคำสัมภาษณ์ที่ผู้ให้ข้อมูลจากผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดังกล่าวว่า “ในการกำหนดนโยบายแผนงานและการจัดการสาธารณะของพื้นที่นั้นทางองค์กรส่วนท้องถิ่นจะร่วมฟังความเห็นของประชาชนเป็นหลักและจะให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์กร โดยเป็นตัวแทนของประชาชน ซึ่งทุกคนที่มีส่วนร่วมนั้นต่างก็มาเพื่อพัฒนาตำบลให้มีศักยภาพและมีความเจริญเติบโตเท่าเทียมกับตำบลอื่นๆ ในการที่ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมกับองค์กรนั้น ทุกคนต่างก็มีจิตสาธารณะและจิตอาสาทั้งนั้น เพราะแต่ละคนก็ไม่ได้หวังผลประโยชน์และผลตอบแทนแต่อย่างใด”

จากการสังเคราะห์ของผู้วิจัยและสรุปให้เห็นผลึกทางความคิดที่เป็นข้อเสนอดังต่อไปนี้

ประการแรก การพัฒนาจิตสำนึกสาธารณะด้วยการเปิดให้มีพื้นที่หรือเวทีสาธารณะสำหรับประชาชนในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผน การออกแบบกิจกรรม การลงมือปฏิบัติการจัดการ และการดูแลพื้นที่สาธารณะ

ประการที่สอง การเคารพ ปฏิบัติตามกฎหมายของข้อกฎหมายรัฐธรรมนูญพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการใช้พื้นที่สาธารณะ เป็นต้น

และประการสุดท้าย การสร้างจิตสำนึกสาธารณะ ควรเปิดช่องทางการสื่อสารเกี่ยวกับการจัดการที่มีความสัมพันธ์กัน

6. แนวทางการสร้างค่านิยมเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

จากการวิเคราะห์เนื้อหาผลปรากฏว่า แนวทางการสร้างค่านิยมเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในความรับผิดชอบต่อสังคมในการใช้พื้นที่สาธารณะของจังหวัดเพชรบุรี ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่ทั้งส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง ภาคประชาชน นำเสนอข้อมูลภายในทิศทางเดียวกันว่าประชาชนส่วนใหญ่ของจังหวัดเพชรบุรียังรับข้อมูลประชาสัมพันธ์ การรับรู้ในการจัดทำ โครงการกิจกรรม แผนการพัฒนาของจังหวัดและระดับท้องถิ่นที่ส่งเสริมต่อความรับผิดชอบต่อสังคมในการใช้พื้นที่สาธารณะของจังหวัดเพชรบุรี โดยเฉพาะการสื่อสารของรัฐควรเผยแพร่ ข้อมูลข่าวสาร ให้ประชาชนรับรู้ รับทราบ ให้ทั่วถึงโดยเฉพาะในประเด็นและขั้นตอนที่สำคัญได้แก่

ประการแรก การมีส่วนร่วมของกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการเลือกประเด็นทางสังคมหรือข้อถกเถียงของปัญหา

ประการที่สอง การมีส่วนร่วมของกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียสร้างแนวร่วมการเลือกกิจกรรมและ โครงการที่ประชาชนสนับสนุน

ประการที่สาม การมีส่วนร่วมของกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย การวางแผนการดำเนินงาน ที่คำนึงถึงผลประโยชน์ของส่วนรวม

ผู้ให้ข้อมูลจากส่วนท้องถิ่น มีข้อเสนอเพิ่มเติมว่า การส่งเสริมความร่วมมือของกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่ส่งเสริมต่อความรับผิดชอบต่อสังคมในการใช้พื้นที่สาธารณะ จังหวัดเพชรบุรีจากที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสำรวจความคิดเห็นว่า ยังไม่ค่อยมีบทบาทในการเข้าร่วมแก้ไขปัญหาในการใช้พื้นที่สาธารณะมากนัก อย่างไรก็ตามกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเสนอแนะว่า ประชาชนในเขตจังหวัดเพชรบุรีควรร่วมมือป้องกันแก้ไขปัญหา รวมทั้งมีความต้องการให้ทำการรณรงค์ให้ประชาชนตื่นตัวมีความตระหนักต่อปัญหา นอกจากนั้นการใช้พื้นที่สาธารณะที่ต้องการให้หน่วยงานราชการ ปรับปรุงระเบียบที่เกี่ยวข้องมาบังคับใช้ให้ได้ผลทางกฎหมาย ซึ่งสอดคล้องกับคำสัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลทั้งส่วนราชการที่เกี่ยวข้องกับระดับจังหวัด องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และประชาชนในพื้นที่ดังกล่าวที่ว่า “ในการกำหนดนโยบายวางแผน และการจัดบริการสาธารณะในพื้นที่นั้น จะต้องเน้นว่าให้ประชาชนได้ประโยชน์สูงสุดในการดำเนินงาน โครงการต่างๆ จะต้องมีความโปร่งใส ความเสมอภาค และความยุติธรรมในทุกกระบวนการ เพื่อมิให้กลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีผลประโยชน์ โดยผู้ประกอบการทุกรายจะต้องกระทำการต่างๆ ตามขั้นตอนที่ได้กำหนดไว้เพื่อให้สังคมและประชาชนในพื้นที่ได้รับประโยชน์สูงสุด รวมทั้งการมีส่วนร่วมของกลุ่มนั้นๆ เกิดจากจิตใจที่ต้องการเข้าร่วมในกิจกรรม เพื่อให้บรรลุถึงวัตถุประสงค์และสอดคล้องกับวิถีชีวิตทางสังคม ค่านิยม ทัศนคติ ของบุคคล มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เน้นการทำงานโดยถือวัตถุประสงค์ที่ร่วมกันกำหนดเป้าหมาย ที่ชัดเจน

จากข้อค้นพบของบทสรุปตามประเด็นการมีส่วนร่วมของกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ในความรับผิดชอบต่อสังคมในการใช้พื้นที่สาธารณะของจังหวัดเพชรบุรี แนวทางที่เหมาะสม ได้แก่

ประการแรก การสร้างความร่วมมือกันของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้องในหลายรูปแบบเพื่อเสริมศักยภาพซึ่งกันและกันอันจะนำไปสู่การวางแผนป้องกัน และฟื้นฟูการใช้พื้นที่สาธารณะอย่างเป็นรูปธรรม

ประการที่สอง การสร้างข้อผูกพันร่วมกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ถือเป็นเรื่องสำคัญลำดับต้นของการวางกลยุทธ์ความรับผิดชอบต่อสังคมในการใช้พื้นที่สาธารณะร่วมกัน

และประการสุดท้าย การมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการตัดสินใจและเข้าร่วมในการจัดการการใช้พื้นที่สาธารณะอย่างเคารพซึ่งกันและกันหรือการมีกลยุธยาร่วมกัน ตลอดจนสร้างรูปแบบของความรับผิดชอบต่อสังคม

การอภิปรายผล

จากผลของการวิจัย ผู้วิจัยขอเสนอประเด็นสำคัญที่ค้นพบมีรายละเอียดดังนี้

1. ด้านจิตสำนึกทางจริยธรรม พบว่า ปัจจัยความรับผิดชอบต่อสังคมเกี่ยวกับจิตสำนึกทางจริยธรรมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า หน่วยงานภาครัฐของจังหวัดเพชรบุรีสร้างจิตสำนึกการปฏิบัติหน้าที่มีจริยธรรม คุณธรรมให้กับประชาชน ด้านความรับผิดชอบต่อสังคมในการใช้พื้นที่สาธารณะจังหวัดเพชรบุรี มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการปลูกจิตสำนึกด้านจริยธรรมในการปฏิบัติงานและการดำเนินชีวิตของข้าราชการ เจ้าหน้าที่รัฐเป็นการพัฒนาส่งเสริม และให้ข้าราชการและเจ้าหน้าที่รัฐมีจิตสำนึกเกิดความตระหนักถึงความสำคัญของคุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาลในการปฏิบัติราชการ ซึ่งสอดคล้องกับผลวิจัยเชิงคุณภาพที่พบว่า การสร้างจิตสำนึกทางจริยธรรมเพื่อให้ภาครัฐ ประชาชน เจ้าของพื้นที่ที่มีความรับผิดชอบต่อสังคมในการใช้พื้นที่สาธารณะของจังหวัดเพชรบุรี ภาครัฐควรใช้พระราชบัญญัติเกี่ยวกับการใช้พื้นที่สาธารณะตามประมวลกฎหมาย มาตรา 4 (สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา, 2535 : 1-12) ที่พระราชบัญญัติไว้ว่า “สถานสาธารณะเป็นสถานที่ที่จัดไว้เป็นสาธารณะสำหรับประชาชนเพื่อใช้ในการจัดกิจกรรมพักผ่อน ร่วมกัน อาทิ ทางเดินรถ ขอบทาง ไหล่ทาง ประเภที่พื้นที่สาธารณะที่กฎหมายกำหนดนี้ ห้ามมิให้บุคคลหนึ่งบุคคลใดจับจองเป็นเจ้าของ และสร้างอาณาเขตเป็นของตนเอง ซึ่งจากหลักการดังกล่าวที่ผู้ให้ข้อมูลเสนอมา ผู้วิจัยเห็นว่า มีความสอดคล้องกับบทกระทรวง (กระทรวงมหาดไทย) ในมาตรา 5 ที่ให้อำนาจรัฐบังคับใช้กฎหมายหรือพระราชบัญญัติในการรักษาความสะอาดในที่สาธารณะและสถานสาธารณะ สอดคล้องกับแนวคิดของเพียร์เจต (Piaget, 1960) กล่าวว่า จริยธรรมคือ องค์ประกอบของกฎเกณฑ์ที่บุคคลยอมรับว่าถูกต้องจึงสมควรประพฤติปฏิบัติตน เพื่อให้ได้รับการยอมรับจากสังคม บราวน์ (Brown, 1965) ได้อธิบายว่าจริยธรรมหมายถึง ระบบของกฎเกณฑ์ใช้ในการวิเคราะห์ความประพฤติที่ผิดหรือถูก ของบุคคล จริยธรรมมีการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาจากประสบการณ์ของบุคคล โดยจริยธรรมประกอบด้วยองค์ประกอบ 3 ด้าน คือ ความรู้ (Knowledge) ความประพฤติ (Conduct) และความรู้สึก (Feeling) โคลเบิร์ก (Kohlberg, 1969) ให้การอธิบายว่า จริยธรรมเป็นความรู้สึกผิดชอบชั่วดีเป็นกฎเกณฑ์และมาตรฐานพฤติกรรมในสังคม ซึ่งบุคคลจะพัฒนาขึ้นจนมีจริยธรรมของตนเอง โดยอาศัยกฎเกณฑ์จากสังคมเป็นสิ่งที่ตัดสินว่าการกระทำนั้นถูกหรือผิด อุทัยเลาหิเชียร (2556) การพิจารณาแต่เฉพาะกฎหมายไม่เป็นการเพียงพอเพราะพฤติกรรมของมนุษย์มีความละเอียดอ่อน กฎหมายย่อมจะครอบคลุมไม่ได้หมด ผลของการกระทำจึงควรตรวจสอบทั้งในด้านกฎหมายและในด้านจริยธรรมควบคู่กันไป มูนิร มุหะหมัด (2557) กล่าวว่า การที่บุคคลจะมีคุณธรรม มีจิตสำนึกที่ดี จำเป็นต้องมีการอบรมสั่งสอนหรือซึมซับประสบการณ์จากศาสนา ครอบครัว

และสังคมโดยรอบที่ดี ดังนั้นจิตสำนึกจึงเกี่ยวข้องกับคุณธรรมและจริยธรรมของบุคคล แสดงให้เห็นถึงความต้องการของสังคมและองค์กรให้สมาชิกและผู้ร่วมงานมีจิตสำนึกที่ดีในการปฏิบัติหน้าที่ มีจริยธรรมในการปฏิบัติงาน มีความรับผิดชอบ และยังคงสอดคล้องกับแนวคิดของครุฑิต มาลัยวงศ์ (2557) กล่าวว่า จิตสำนึกและความรับผิดชอบไม่ได้แปลว่าความรับผิดชอบที่เกิดจากการได้รับมอบหมายหน้าที่เท่านั้น แต่ยังหมายถึงความรับผิดชอบอันเกิดจากจิตสำนึกด้านศีลธรรม จริยธรรม และพรหมวิหารธรรมด้วย ดังนั้นการสร้างจิตสำนึกทางจริยธรรมในการใช้พื้นที่สาธารณะที่ประชาชนมีภาวะความรับผิดชอบต่อสังคม ควรสร้างจากแนวทางดังนี้ จิตสำนึกทางจริยธรรมบนพื้นฐานผลประโยชน์พลเมือง (Citizen Interest) จิตสำนึกทางจริยธรรมบนพื้นฐานการบริหารคุณค่าสาธารณะ (Public Values) จิตสำนึกทางจริยธรรมบนพื้นฐานการหลอมรวมความเป็นพลเมือง (Citizen Ship) และจิตสำนึกทางจริยธรรมบนพื้นฐานที่ส่งเสริมการรับรู้ประเด็นปัญหาทางสังคมที่มุ่งเน้นการสร้าง ความตระหนักร่วม (Awareness)

2. ด้านค่านึงผลประโยชน์สาธารณะความรับผิดชอบต่อสังคมเกี่ยวกับค่านึงผลประโยชน์สาธารณะ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า นโยบาย/แผนงาน/โครงการของหน่วยงานภาครัฐของจังหวัดเพชรบุรีค่านึงผลประโยชน์สาธารณะของประชาชนเป็นเป้าหมายในการจัดทำแผนในการใช้พื้นที่สาธารณะจังหวัดเพชรบุรี มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ทั้งนี้เนื่องจากการตัดสินใจและการปฏิบัติหน้าที่โดยมุ่งตอบสนองต่อความต้องการและยึดถือผลประโยชน์ของประชาชนเป็นหลักซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Denhardt and Denhardt (2000) มุ่งผลประโยชน์ที่เกิดแก่สาธารณะเป็นหลักมากกว่ามุ่งสร้างผลงาน (ไชยรัตน์ เจริญสินโอฬาร, 2556) การยึดถือผลประโยชน์ประโยชน์สาธารณะ ช่วยให้ผู้บริหารงานสามารถใช้เป็นเครื่องนำทางในการบริหารงานของตน (คณิน บุญสุวรรณ, 2557) ประโยชน์ต่อสาธารณะ ประโยชน์อันเกิดแก่ประชาชนทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่น ซึ่งสอดคล้องกับผลวิจัยเชิงคุณภาพที่พบว่า การสร้างค่านิยมเกี่ยวกับผลประโยชน์สาธารณะ โดยเฉพาะหน่วยงานของรัฐต้องมีโครงการกิจกรรมที่บรรจุอยู่ในแผนการบริหารส่วนราชการที่คำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนรวมตั้งแต่ การจัดสรรทรัพยากรงบประมาณ ความร่วมมือของสถาบันต่าง ๆ อันได้แก่ สถาบันทางการเมือง สถาบันทางราชการ สถาบันการศึกษา สถาบันขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สถาบันของความเป็นพลเมืองต้องมีจิตสำนึกดังกล่าวร่วมกันบนฐานคิดที่ว่า “ผลประโยชน์การจัดการบริการสาธารณะจะต้องจัดการโดยเจ้าของพื้นที่หรือชุมชน โดยให้ชุมชนรู้สึกว่าเป็นเจ้าของการบริหารการบริการสาธารณะนั้น ๆ ชุมชนก็จะรู้สึกว่าการบริการสาธารณะก่อให้เกิดประโยชน์แก่ชุมชนในความรับผิดชอบต่อสังคมเกี่ยวกับการบริหารกิจการสาธารณะ รวมถึงการใช้พื้นที่สาธารณะร่วมด้วย” ซึ่งจากการค้นพบข้อมูลดังกล่าวในเชิงสนับสนุนที่เป็นแนวทางปฏิบัติของนักบริหารภาครัฐ ส่วนราชการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประชาชน

มุ่งเน้นถึงผลประโยชน์สาธารณะ ตามแนวทางปทัสถานหรือค่านิยมในเรื่องนี้ในทางปฏิบัติแล้ว อาจนำเสนออยู่ในแผนการดำเนินงาน โครงการ แต่ขณะเดียวกันการที่ผู้รับผิดชอบคำนึงผลประโยชน์สาธารณะร่วมกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวมบุคคล เหล่านั้นจะต้องเปลี่ยนกระบวนการทัศนหรือค่านิยมเกี่ยวกับผลประโยชน์สาธารณะที่ผ่านการอบรม การศึกษาและความสนใจ ทำเพื่อผลประโยชน์ของประเทศรวมถึงพื้นที่โดยหลักการดังกล่าวอาจกระทำได้อาจจะต้องผ่านการปลูกฝัง การกระตุ้นให้ประชาชนเจ้าของพื้นที่ได้แสดงความต้องการร่วมกัน ผ่านกระบวนการวาทะวิจารณ์ ซึ่งเป็นเป้าประสงค์ร่วมกันคือ ผลประโยชน์สาธารณะ (Public Interest)

3. ด้านความเสมอภาคทางสังคม พบว่า ปัจจัยความรับผิดชอบต่อสังคมเกี่ยวกับความเสมอภาคทางสังคมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า หน่วยงานภาครัฐของจังหวัดเพชรบุรีสร้างความเท่าเทียมตามหลักประชาธิปไตยและสร้างความสงบยั่งยืนให้กับประชาชนด้านความรับผิดชอบต่อสังคมในการใช้พื้นที่สาธารณะจังหวัดเพชรบุรี มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ทั้งนี้เนื่องจากการที่ประชาชนสามารถอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างมีความสุข ทุกคนในสังคมจะต้องเคารพสิทธิส่วนบุคคล ตามหลักสิทธิมนุษยชนและตามรัฐธรรมนูญ ยึดมั่นในหลักความเสมอภาค ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ (Millet ,1954 : 20) การให้บริการอย่างเสมอภาค ความยุติธรรมในการบริหารงานภาครัฐที่มีฐานคติที่ว่าคนทุกคนเท่าเทียมกัน ดังนั้นประชาชนทุกคนจะได้รับการปฏิบัติอย่างเท่าเทียมกันในแง่มุมของกฎหมายไม่มีการแบ่งแยกกีดกันในการให้บริการประชาชนขึ้น (ปิยะนารถสิงห์ชู, 2556) แนวคิดทฤษฎีความเสมอภาคในสังคม (Social Equality) หลักความเสมอภาคนั้นมีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับหลักเสรีภาพ เนื่องจากเป็นหลักการที่จะทำให้การใช้เสรีภาพเป็นไปอย่างเท่าเทียมกัน แต่หากเสรีภาพสามารถใช้ได้เพียงบุคคลบางคนเท่านั้น ในขณะที่คนบางกลุ่มบางคนเข้าถึงไม่ได้ในกรณีดังกล่าวก็ไม่ถือว่ามีเสรีภาพแต่ประการใด ความเสมอภาคจึงเป็นฐานของเสรีภาพ และเป็นหลักประกันในการทำให้เสรีภาพเกิดขึ้นได้จริง ดังนั้นหลักความเสมอภาคภายใต้กฎหมายจึงเป็นหลักการที่ทำให้มีการปฏิบัติต่อบุคคลที่เกี่ยวข้องกับเรื่องนั้น ๆ อย่างเท่าเทียมกันหรือไม่เลือกปฏิบัติ ชาญเขานัวไชยานุกิจ (2554) กล่าวว่า ธรรมชาติของสังคมมนุษย์จะมีความหลากหลาย แต่จุดหมายปลายทางของการเคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์จะต้องมุ่งหาความเสมอภาคและความเท่าเทียมในทุกมิติหรือทุกด้านของเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง เพราะมีความเชื่อร่วมกันว่าการส่งเสริมให้สังคมมีความเสมอภาคและความเท่าเทียมจะเป็นรูปธรรมของสิทธิเสรีภาพที่มนุษย์จำเป็นต้องได้ในทุกมิติ ซึ่งสอดคล้องกับผลวิจัยเชิงคุณภาพที่พบว่า การใช้พื้นที่สาธารณะทุกคนในสังคมควรยึดหลักค่านิยมที่เคารพสิทธิและพิทักษ์ความไว้วางใจทางสาธารณะร่วมกันและทุกภาคส่วนของสังคมจะต้องไม่แสดงความเป็นเจ้าของหรือกรรมสิทธิ์ในส่วนพื้นที่สาธารณะ แต่ให้ใช้กรรมสิทธิ์พื้นที่สาธารณะร่วมกันที่เคารพกฎกติกาของสังคมและหลักกฎหมาย โดยเฉพาะพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการใช้พื้นที่

สาธารณะ มาตรา 6 ในเรื่องความเป็นเจ้าของอาณาเขตทางพื้นที่ร่วมกันและอันเป็นประโยชน์ต่อสังคม ส่วนรวมรวมทั้งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการใช้พื้นที่สาธารณะในมาตรา 12 และ มาตรา 13 ที่ห้ามมิให้บุคคลหนึ่งบุคคลใดจับจองพื้นที่สาธารณะมาดำเนินการหรือครอบครองเป็นของตนเองโดยเด็ดขาด แต่จะต้องสร้างค่านิยมความเป็นเจ้าของร่วมกันในการใช้พื้นที่สาธารณะ และ ยังสอดคล้องกับผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่ ทั้งส่วนราชการที่เกี่ยวข้องและประชาชนให้ข้อมูลตรงกันว่า การสร้างค่านิยมเกี่ยวกับความเสมอภาคทางสังคมนั้น ควรมีการอภิปรายถึงค่านิยมเรื่องความเสมอภาคทางสังคมมาใช้เพื่อช่วยเหลือคนที่เสียเปรียบทางสังคม โดยเฉพาะโอกาสของประชาชนส่วนใหญ่ของสังคมที่เป็นประชาชนระดับล่างบางพื้นที่ สำหรับการจัดการบริการและ การใช้พื้นที่สาธารณะร่วมกันของจังหวัดเพชรบุรีโดยรวมที่ทุกคนอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข ด้วยความเคารพซึ่งกันและกัน มีศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์เท่าเทียมกันโดยไม่มีผู้หนึ่งผู้ใดถูกดูหมิ่นเหยียดหยามหรือถูกกลั่นแกล้ง ทั้งนี้โดยไม่คำนึงถึงสถานะสภาพทางเศรษฐกิจสังคม และระดับการศึกษา หรือความแตกต่างทางวัฒนธรรม และยังสอดคล้องกับแนวคิดของ กานดา วัชรากย์ (2551) กล่าวว่า ประเทศไทยได้ตระหนักถึงความสำคัญเรื่องความเสมอภาคทางสังคม โดยได้มีการกำหนดนโยบายการส่งเสริมความเสมอภาคและความเป็นธรรมในสังคมไทย ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 ที่ยึดหลักการปฏิบัติตาม “ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” และขับเคลื่อนให้บังเกิดผลในทางปฏิบัติที่ชัดเจนยิ่งขึ้นในทุกภาคส่วน ทุกระดับ ยึดแนวคิดการพัฒนาแบบบูรณาการเป็นองค์รวมที่มี “คนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา” มีการเชื่อมโยงทุกมิติของการพัฒนาอย่างบูรณาการทั้งมิติตัวคน สังคม เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม และการเมือง เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันให้พร้อมเผชิญ การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นทั้งในระดับปัจเจก ครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ ขณะเดียวกันให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในสังคม ในกระบวนการ พัฒนาประเทศ การพัฒนาประเทศไทยในระยะ 5 ปี ของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555-2559) ได้กำหนดวิสัยทัศน์ “สังคมอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข ด้วยความเสมอภาคเป็นธรรม และมีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลง”

4. ด้านการอยู่ภายใต้การตรวจสอบของสังคมสาธารณะ พบว่า ปัจจัยความรับผิดชอบต่อสังคมเกี่ยวกับการอยู่ภายใต้การตรวจสอบของสังคมสาธารณะมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ประชาชนสามารถแสดงข้อคิดเห็นต่อนโยบาย/แผนงาน/โครงการ องค์กรภาครัฐของจังหวัดเพชรบุรีด้านความรับผิดชอบต่อสังคมในการใช้พื้นที่สาธารณะจังหวัดเพชรบุรี มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ทั้งนี้เนื่องจากการสร้างค่านิยมเกี่ยวกับการอยู่ภายใต้การตรวจสอบของสังคมสาธารณะนั้น จะต้องดำเนินการภายใต้ความรับผิดชอบในการใช้พื้นที่สาธารณะที่แสดงออกถึงความเป็นเจ้าของร่วมกันและทุกคนมีสิทธิในการใช้พื้นที่สาธารณะร่วมกันและจะต้องมีความรับผิดชอบต่อค่านิยมในสังคม บรรทัดฐาน ความเป็นประชาธิปไตย ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Denhardt and Denhardt

(2000) ข้าราชการไม่เพียงแต่ต้องรับผิดชอบต่อสังคมเท่านั้น แต่ต้องรับผิดชอบต่อกฎหมาย รัฐธรรมนูญ และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ ค่านิยมของชุมชน บรรทัดฐานทางการเมือง แบบประชาธิปไตย (Romzek and Dubnick, 1987) การตรวจสอบได้ มีบทบาทสำคัญในการบริหาร รัฐกิจ การตรวจสอบได้ เกี่ยวข้องกับแนวทางหรือวิธีที่ข้าราชการและหน่วยงานจัดการกับความคาดหวัง ให้บรรลุผลตามเป้าหมาย โครงการ Improving Service Delivery, Thailand : Public Finance Management Report โดยธนาคารโลกจากการศึกษาพบว่า ประสิทธิภาพของการตรวจสอบในระดับ ท้องถิ่นขึ้นอยู่กับ “ข้อมูล” ทั้งข้อมูลผลการดำเนินงานของโครงการ ข้อมูลการจัดหาสินค้าและอุปกรณ์ ที่ได้มาตรฐาน รวมถึงข้อมูลการคลังสาธารณะ สถาบันพระปกเกล้า (2547) กล่าวว่า ความรับผิดชอบ ที่ตรวจสอบได้ รวมถึงความรับผิดชอบในผลงานหรือปฏิบัติหน้าที่ให้บรรลุผลตามเป้าหมาย ที่กำหนดไว้ รวมทั้งการตอบสนองต่อความคาดหวังของสาธารณะ สอดคล้องกับ คีสัน กุสลาณภาพ (2536) ความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ในอันที่จะให้บริการต่อสาธารณะตามเป้าหมายที่กำหนด ซึ่งสอดคล้องกับผลวิจัยเชิงคุณภาพที่พบว่า ภาคราชการเสนอว่า รัฐจะต้องมีหลักการบริหารที่มีธรรมาภิบาล เคารพคุณค่าของชุมชนและความรับผิดชอบต่อกระบวนการความถูกต้องตรวจสอบได้ ด้วยหลัก เจริญประจักษ์หรือข้อกฎหมาย และตรวจสอบได้ด้วยเชิงปทัสฐานหรือบรรทัดฐานทางสังคมที่คนส่วนใหญ่ เป็นผู้ควบคุมกฎกติกาส่วนใหญ่ เพื่อให้ประชาชนได้รับผลประโยชน์ร่วมกัน และสอดคล้องกับ แนวคิดของ พิทยา บวรวัฒนา (2545) กล่าวว่า การอยู่ภายใต้การตรวจสอบของสังคมสาธารณะ การดำเนินงานของส่วนราชการจะต้องสามารถตรวจสอบได้ ครอบคลุมทั้งนิติการเมืองและการบริหาร ที่รวมไปถึงการเปิดโอกาสให้มีการตรวจสอบจากภายนอกหรือจากประชาชน รวมทั้งการสร้างระบบ การตรวจสอบจากภายในและการรับผิดชอบผลจากการตัดสินใจในการปฏิบัติงาน ทั้งยังรวมถึง การดำเนินงานอย่างมีหลักการและมีเหตุผล และยังสอดคล้องกับความคิดเพิ่มเติมของประชาชน ที่มองว่า รัฐจะต้องมีพื้นฐานความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ มีความโปร่งใสและไม่จำกัดสิทธิหรือ กีดกันสิทธิของกลุ่มต่างๆ ที่ใช้พื้นที่สาธารณะร่วมกัน โดยเฉพาะมีการรับสินบนของกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง หรือส่งเสริมให้อีกกลุ่มหนึ่งได้รับประโยชน์มากกว่าอีกกลุ่มหนึ่ง ซึ่งถือได้ว่ารัฐไม่ควรกระทำตามหลัก ดังกล่าว

5. ด้านการมีจิตสาธารณะ พบว่า ปัจจัยความรับผิดชอบต่อสังคมการมีจิตสาธารณะ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า หน่วยงานภาครัฐของจังหวัดเพชรบุรี สร้างการเรียนรู้ การดำรงชีวิตในสังคมช่วยเหลือกันให้กับประชาชนในพื้นที่ด้านความรับผิดชอบต่อ สังคมในการใช้พื้นที่สาธารณะจังหวัดเพชรบุรี มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ทั้งนี้เนื่องจากการดำรงชีวิต ในสังคมทุกคนในสังคมจะต้องเคารพสิทธิการใช้สาธารณะสมบัติของผู้อื่น โดยคำนึงถึงว่าผู้อื่นก็มี สิทธิในการใช้เช่นเดียวกัน จะต้องไม่ยึดสาธารณะสมบัตินั้นไว้เป็นของตัวเองและไม่ปิดกั้นโอกาส

การใช้ประโยชน์สาธารณะสมบัติของผู้อื่น ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของชาย โพลิตา และคณะ (2540 : 14-15) จิตสาธารณะ การใช้สาธารณสมบัติอย่างรับผิดชอบ หรือการรับผิดชอบต่อสาธารณสมบัติ ด้วยการหลีกเลี่ยงการใช้และการกระทำที่จะก่อให้เกิดความชำรุดเสียหายต่อสาธารณสมบัตินั้น ๆ รวมไปถึงการถือเป็นหน้าที่ที่จะมีส่วนร่วมในการดูแลสาธารณะสมบัติในวิสัยที่ตนสามารถทำได้ การเคารพสิทธิการใช้สาธารณสมบัติของผู้อื่น โดยการคำนึงว่าคนอื่นก็มีสิทธิ์ในการใช้เช่นเดียวกัน จะต้องไม่ยึดสาธารณะสมบัตินั้นไว้เป็นของส่วนตัว และไม่ปิดกั้นโอกาสการใช้ประโยชน์สาธารณะสมบัติของผู้อื่น วิรัตน์ คำศรีจันทร์ (2544 : 6) จิตสำนึกสาธารณะ กระบวนการคิดและลักษณะของบุคคล ที่มีการปฏิบัติโดยมีกระบวนการในระดับบุคคลไปสู่สาธารณะมีความรักและรู้สึกเป็นเจ้าของสาธารณะ ต้องการที่จะทำประโยชน์มากกว่าที่จะรับจากสาธารณะ ผลวิจัยเชิงคุณภาพที่พบว่า ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องและประชาชนให้ข้อมูลสอดคล้องกันว่า การสร้างค่านิยมเกี่ยวกับการมีจิตสาธารณะโดยเฉพาะหน่วยงานรัฐ การใช้พื้นที่สาธารณะร่วมกัน ซึ่งเป็นหน้าที่ของรัฐที่ต้องควบคุมสิ่งที่เป็นสาธารณะสมบัติของแผ่นดิน ผลของค้นพบว่า การมีจิตสาธารณะในการใช้พื้นที่สาธารณะของจังหวัดเพชรบุรี ปัญหาส่วนใหญ่เกิดจากการบังคับใช้ข้อกฎหมายหรือเรื่องอำนาจหน้าที่ หน่วยงานที่มีอำนาจดูแลจัดการสาธารณะ โดยเฉพาะการบังคับใช้ข้อกฎหมาย หน่วยงานระดับท้องถิ่น ในระดับเทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบลเกี่ยวกับพระราชบัญญัติอำนาจหน้าที่ในการจัดการบริการของท้องถิ่นในมาตรา 47 กำหนดให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจในการจัดการและสร้างร่วมมือให้ทุกภาคส่วนมีความตระหนักที่มีจิตสาธารณะการใช้พื้นที่สาธารณะให้เกิดความเป็นธรรม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ซินิจิ (Shinichi, 2007 : 3217-A) ได้ศึกษาเกี่ยวกับจิตสำนึกสาธารณะและการนำความรู้เข้าไปใช้ในชุมชน กรณีศึกษาการใช้พื้นที่สาธารณะในชนบทไทย พบว่า การขาดจิตสำนึกสาธารณะเป็นสาเหตุหนึ่งของปัญหาชีวิตประจำวันของคนในสังคมชนบทไทย พฤติกรรมความร่วมมือและปฏิสัมพันธ์ประจำวันของคนในสังคมจะเกิดขึ้นเมื่อความรู้ที่นำไปใช้ในชุมชนมีเหตุผลสอดคล้องกับวัฒนธรรม จารีตประเพณีและความต้องการปัจจุบันของเขา

6. ด้านการมีส่วนร่วมของกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย พบว่า ปัจจัยความรับผิดชอบต่อสังคมเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า หน่วยงานภาครัฐของจังหวัดเพชรบุรีให้ประชาชนในพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบมีส่วนร่วมจากการปฏิบัติและร่วมรับผิดชอบต่อผลการผิดพลาดด้านความรับผิดชอบต่อสังคมในการใช้พื้นที่สาธารณะจังหวัดเพชรบุรี มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ทั้งนี้เนื่องจากการสร้างร่วมมือกันของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้องจะนำไปสู่การวางแผนป้องกัน และฟื้นฟูการใช้พื้นที่สาธารณะอย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ (Bonelli and Simmons, 2004) ทฤษฎีผู้มีส่วนได้เสียขยายความเข้าใจถึงธรรมชาติของบริษัทที่ควรพิจารณาผู้มีส่วนได้เสียใหม่ในมุมมองที่กว้างกว่าเดิมโดยบริษัทได้รับการคาดหวังให้มี

ความรับผิดชอบต่อสังคมดูแลผู้มีส่วนได้เสียมากขึ้น รวมทั้งสนใจดูแลผู้มีส่วนได้เสียที่นิ่งเงียบ เช่น ชุมชนท้องถิ่นและสิ่งแวดล้อม (Freeman, 1984) จากอิทธิพลของทฤษฎีผู้มีส่วนได้เสียได้ขยายมุมมองด้านความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทที่ควรให้ความสนใจและรับผิดชอบต่อบุคคลที่หลากหลาย ซึ่งเป็นผู้มีอิทธิพลต่อผลลัพธ์ของบริษัทเช่นกัน ประกอบด้วย พนักงาน ลูกค้าผู้ขายปัจจัยการผลิต องค์กรชุมชนในท้องถิ่น (Manetti, 2011) ผ่านกลไกของการเปิดโอกาสให้เกิดการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้เสียในการตัดสินใจและเข้าร่วมในการจัดการธุรกิจเพื่อสร้างความไว้วางใจและการเคารพซึ่งกันและกัน ตลอดจนสร้างรูปแบบของความรับผิดชอบต่อสังคมร่วมกัน (ฉัฐวุฒิ อัสวโกวิทวงศ์และสุพุมารณ์ จงภักดิ์, 2547) การสร้างข้อผูกพันร่วมกับผู้มีส่วนได้เสีย (Stakeholder Engagement) ถือเป็นเรื่องสำคัญอันดับต้น ๆ ของการวางกลยุทธ์ความรับผิดชอบต่อสังคมของกิจการ ด้วยสาเหตุที่องค์กรควรต้องทราบว่า “ใคร” คือ บุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่มีส่วนได้เสียกับกิจการ จำต้องระแวงระวังมิให้มีผลกระทบเชิงลบที่อาจก่อให้เกิดปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงาน จากนั้นจึงจะทราบว่า “อะไร” ที่องค์กรต้องดำเนินการต่อผู้มีส่วนได้เสียเหล่านั้น (Thai CSR Network, 2557) กับผลวิจัยเชิงคุณภาพที่พบว่า แนวทางที่เหมาะสมต่อความรับผิดชอบต่อสังคมเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ภาครัฐจะสร้างข้อผูกพันร่วมกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ซึ่งถือเป็นเรื่องสำคัญลำดับต้นของการวางกลยุทธ์ความรับผิดชอบต่อสังคมในการใช้พื้นที่สาธารณะร่วมกัน การตัดสินใจและเข้าร่วมในการจัดการใช้พื้นที่สาธารณะอย่างเคารพซึ่งกันและกันหรือการมีกลยุธมิตรร่วมกัน ตลอดจนสร้างรูปแบบของความรับผิดชอบต่อสังคม โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในจังหวัดเพชรบุรี พบว่า ยังไม่ค่อยมีบทบาทในการเข้าร่วมแก้ไขปัญหาในการใช้พื้นที่สาธารณะมากนัก อย่างไรก็ตามกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเสนอแนะว่า ประชาชนในเขตจังหวัดเพชรบุรีควรร่วมมือป้องกันแก้ไขปัญหา รวมทั้งมีความต้องการให้ทำการรณรงค์ให้ประชาชนตื่นตัวมีความตระหนักต่อปัญหา นอกจากนั้นการใช้พื้นที่สาธารณะที่ต้องการให้หน่วยงานราชการปรับปรุงระเบียบที่เกี่ยวข้องมาบังคับใช้ให้ได้ผลทางกฎหมาย ซึ่งสอดคล้องกับคำสัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลทั้งส่วนราชการที่เกี่ยวข้องกับระดับจังหวัด องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และประชาชนในพื้นที่ดังกล่าวที่ว่า “ในการกำหนดนโยบายวางแผน และการจัดบริการสาธารณะในพื้นที่นั้น จะต้องเน้นว่าให้ประชาชนได้ประโยชน์สูงสุดในการดำเนินงานโครงการต่างๆ จะต้องมีความโปร่งใส ความเสมอภาค และความยุติธรรมในทุกกระบวนการ เพื่อมิให้กลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีผลประโยชน์ โดยผู้ประกอบการทุกรายจะต้องกระทำการต่างๆ ตามขั้นตอนที่ได้กำหนดไว้เพื่อให้สังคมและประชาชนในพื้นที่ได้รับประโยชน์สูงสุด รวมทั้งการมีส่วนร่วมของกลุ่มนั้นๆ เกิดจากจิตใจที่ต้องการเข้าร่วมในกิจกรรม เพื่อให้บรรลุถึงวัตถุประสงค์และสอดคล้องกับวิถีชีวิตทางสังคม ค่านิยม ทศนคติของบุคคล มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เน้นการทำงานโดยถือวัตถุประสงค์ที่ร่วมกันกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจน สอดคล้องกับ

งานวิจัยของ วันเพ็ญ กันทา (2547) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมในพื้นที่สาธารณะของเมืองเชียงใหม่ พบว่า ผู้มีส่วนส่วนเสียแสดงความคิดเห็นว่ายังไม่ค่อยมีบทบาทในการเข้าร่วมแก้ไขปัญหาล้อมรอบในพื้นที่สาธารณะมากนัก อย่างไรก็ตามผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเสนอแนะว่า ประชาชนในเขตเทศบาลควรร่วมมือกันป้องกันและแก้ไขปัญห และต้องการให้ทำการรณรงค์ให้ประชาชนตื่นตัวมีความตระหนักต่อปัญหาล้อมรอบ รวมทั้งต้องการให้เทศบาลนครเชียงใหม่แก้ไขปรับปรุงระเบียบที่เกี่ยวข้องและนำมาบังคับใช้ให้ได้ผลทางกฎหมาย

7. ผลความรับผิดชอบต่อสังคมในการใช้พื้นที่สาธารณะจังหวัดเพชรบุรี พบว่า ความรับผิดชอบต่อสังคมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีการเคารพต่อผลประโยชน์กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ทั้งนี้เนื่องจากการดำเนินกิจกรรมภายในและภายนอกองค์กรจะต้องคำนึงถึงผลกระทบต่อสังคมทุกระดับด้วยการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ในองค์กรหรือทรัพยากรที่มีอยู่ภายนอกองค์กรในอันที่จะทำให้เกิดการอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างเป็นปกติสุข ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ บาว นาค (2551) ได้ศึกษาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นถือว่าเป็นองค์กรที่มีความรับผิดชอบต่อสังคม พบว่า การใกล้ชิดกับประชาชนสามารถแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของพี่น้องประชาชนในท้องถิ่นได้อย่างทันที่และตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างตรงต้องเป้าหมายและความต้องการของประชาชน ดังนั้นการที่จะนำหลักความรับผิดชอบต่อสังคมของธุรกิจนั้นมาประยุกต์ใช้ภายในองค์กรและการบริหารงานขององค์กรจึงเป็นประเด็นที่น่าสนใจเป็นอย่างยิ่ง ซึ่งในระดับของประชาสังคม ตัวอย่างความรับผิดชอบต่อสังคมของกิจการ ได้แก่ การสร้างความร่วมมือระหว่างกลุ่มหรือเครือข่ายอื่น ๆ ในการพัฒนาสังคม การตรวจตราดูแลมิให้กิจการเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องกับการล่วงละเมิดสิทธิมนุษยชน การรับฟังข้อมูลหรือทำประชาพิจารณ์ต่อการดำเนินกิจการที่ส่งผลกระทบต่อสังคมโดยรวม และการทำหน้าที่ในการเสียภาษีอากรให้รัฐอย่างตรงไปตรงมาเป็นต้น และสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิระวัฒน์ ปันนิตามัย (2553) ได้ศึกษาหน่วยงานเจ้าของเรื่องสำนักวิจัยและพัฒนาระบบงานบุคคล สำนักงาน ก.พ. ได้นำเสนอตัวอย่างองค์การทั้งภาครัฐ ภาครัฐวิสาหกิจ และภาคเอกชนทั้งในประเทศและต่างประเทศที่ดำเนินการความรับผิดชอบต่อสังคมจำนวน 44 องค์กร ซึ่งพบว่า องค์กรเหล่านี้มีการดำเนินการความรับผิดชอบต่อสังคมโดยจำแนกตามมิติของผู้มีส่วนได้เสียได้ 3 มิติ คือ 1) การดำเนินการความรับผิดชอบต่อสังคมเพื่อตอบสนองต่อผู้มีส่วนได้เสียขององค์กร (Organizational Stakeholders) ได้แก่ พนักงาน ผู้บริหาร ผู้ถือหุ้น และสหภาพแรงงาน 2) การดำเนินการ ความรับผิดชอบต่อสังคมเพื่อตอบสนองต่อผู้มีส่วนได้เสียเชิงเศรษฐกิจ (Economic Stakeholders) ได้แก่ ลูกค้า ผู้จัดส่งสินค้า และผู้จัดส่งวัตถุดิบ และ 3) การดำเนินการความรับผิดชอบต่อสังคมเพื่อตอบสนองต่อผู้มีส่วนได้เสียเชิงสังคม (Societal Stakeholders) ได้แก่

ชุมชน รัฐบาล และสิ่งแวดล้อม ทั้งนี้การศึกษาพบว่า องค์การส่วนใหญ่ยังมุ่งเน้นกิจกรรม ความรับผิดชอบ ต่อสังคมเพื่อตอบสนองต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเชิงสังคมมากที่สุด

ผลการศึกษาเพื่อกำหนดแนวทางที่เหมาะสมในการสร้างค่านิยมความรับผิดชอบต่อสังคมในการใช้พื้นที่สาธารณะของจังหวัดเพชรบุรี โดยอาศัยข้อมูลที่ได้จากกรณีศึกษาของผู้บริหาร ของส่วนราชการของจังหวัดเพชรบุรีและผู้บริหารท้องถิ่นที่มีบทบาทต่อการบริหารและพัฒนา จังหวัดเพชรบุรี

จากการวิจัยพบว่า แนวทางที่เหมาะสมในการสร้างค่านิยมความรับผิดชอบต่อสังคม ในการใช้พื้นที่สาธารณะของจังหวัดเพชรบุรี มีดังนี้ 1) ส่งเสริมจิตสำนึกทางสังคมที่สร้าง ความตระหนักร่วมของภาคส่วนต่างๆ ภาคราชการ เอกชน และภาคประชาสังคม 2) กระจายอำนาจ ให้แก่ชุมชนและประชาชนร่วมวางแผนและแก้ไขปัญหา สร้างค่านิยม และการเรียนรู้ร่วมกัน 3) กำหนด กฎเกณฑ์และบรรทัดฐานทางสังคมที่เกิดจากการยอมรับร่วมกันที่ผ่านเวทีสาธารณะ 4) การจัดการพื้นที่ ตามหลักธรรมาภิบาล เปิดเวทีแสดงทางความคิดที่เปิดเผยมต่อสาธารณะชน 5) การเปิดช่องทางการ สื่อสาร 6) การหาแนวร่วมที่ผ่านการแสดงความคิดเห็นจากทุกภาคส่วน เพื่อการตัดสินใจบนพื้นฐาน การมีส่วนร่วม

ข้อเสนอแนะ

ในส่วนของเสนอแนะในงานวิจัยชิ้นนี้จะอยู่บนพื้นฐานการวิพากษ์เชิงทฤษฎีและ บนพื้นฐานของข้อค้นพบที่ได้จากงานวิจัยทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ โดยผู้วิจัยแบ่งการนำเสนอ ออกเป็น 5 ส่วนคือ ส่วนแรก ข้อเสนอแนะเชิงทฤษฎี ส่วนที่สองข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย ส่วนที่สาม ข้อเสนอแนะเชิงการบริหาร ส่วนที่สี่ ข้อเสนอแนะการเปลี่ยนแปลงผู้บริหารในส่วนราชการ และ ส่วนสุดท้ายเป็นข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

ข้อเสนอแนะเชิงทฤษฎี

ผลจากการใช้แนวคิดด้านการบริหารรัฐกิจแบบดั้งเดิมที่นำมาใช้ในกระบวนการบริหาร ภาครัฐมักยึดติดกับตัวแบบ “Bureaucracy” ของ Max Weber ในการบริหารราชการแผ่นดินที่เกิดขึ้นกับ ทุกกระทรวง ทบวง กรม ซึ่งเน้นการบังคับบัญชาสั่งการจากผู้มีอำนาจจากส่วนกลางในระดับ กระทรวง (มหาดไทย) มาสู่ส่วนราชการในระดับภูมิภาค (จังหวัด/อำเภอ) เป็นผลทำให้ราชการส่วน ภูมิภาคมีอาจเกิดยุทธศาสตร์เชิงนโยบายทันต่อการเปลี่ยนแปลงและขาดทิศทางการบริหารที่เกิดผลลัพธ์ (Outcome) ที่ตอบสนองต่อประชาชนในพื้นที่จึงทำให้เจ้าของพื้นที่เริ่มถามหาว่า “เมื่อเสียภาษีให้แก่ รัฐแล้ว เขาจะได้รับผลตอบแทนจากภาครัฐ มีความคุ้มค่าหรือไม่กับภาษีที่เสียไป” จึงได้มีข้อเสนอ

แนวคิดใหม่ในการบริหารภาครัฐ ดังแนวคิดที่ว่า “New Public Management” หรือ “ตัวแบบพ่อค้า” ซึ่งมีฐานคติที่ว่า มอบอำนาจให้แก่เอกชนดำเนินการแทนรัฐ การเข้าสู่ระบบการแข่งขันโดยเสรีมุ่งเน้นผลงานที่เกิดขึ้นและทำงานเพื่อตอบสนองความต้องการของลูกค้า ซึ่งแนวคิดนี้ตรงกับการบริหารราชการแบบเน้นตัวชี้วัด

จนกระทั่งต่อมา “ตัวแบบพ่อค้า” ได้รับการวิพากษ์ในประเด็นการเปลี่ยนแปลงสถานะความเป็นพลเมืองของประชาชนมาสู่ความเป็นผู้รับบริการหรือสถานะความเป็นลูกค้า ซึ่งถือเป็นจุดอ่อนของแนวคิด

“New Public Management” หรือ “ตัวแบบพ่อค้า” จนมาสู่การเปลี่ยนแปลงเชิงโครงสร้างทางสังคมในหลาย ๆ ด้านรวมทั้งกระแสการปฏิรูปประเทศใหม่ จึงทำให้อิทธิพลแนวคิดทางรัฐประศาสนศาสตร์จะต้องเปลี่ยนแปลงด้านแนวคิดใหม่ในการบริหารภาครัฐครั้งใหม่อีกรอบที่นำมาสู่หลักแนวคิดที่ว่า “การบริการสาธารณะแนวใหม่” (New Public Service) ดังฐานคติที่ว่า

1. การตระหนักถึงค่านิยมประชาธิปไตยและค่านิยมเชิงสถาบันที่เน้นประโยชน์สาธารณะมากกว่าประโยชน์ส่วนตน มองประชาชนในฐานะพลเมืองมากกว่ามองเพียงผู้ออกเสียงเลือกตั้งหรือผู้รับบริการ

2. การคำนึงถึงตัวแบบประชาธิปไตยและชุมชน เน้นให้ระบบราชการมุ่งลดการควบคุมอำนาจรัฐและหันมาแสดงบทบาทในฐานะผู้สนับสนุน และ

3. ให้ความสำคัญกับบทบาทการบริหารรัฐกิจที่มุ่งเน้นประชาชนเป็นศูนย์กลาง

ดังนั้นในส่วนข้อเสนอแนะเชิงทฤษฎีที่ผู้วิจัยเห็นว่าควรนำมาใช้ในการปรับเปลี่ยนแนวคิดเชิงทฤษฎีให้แก่ส่วนราชการ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น และประชาชนในพื้นที่จังหวัดเพชรบุรี ในการสร้างความรับผิดชอบต่อสังคมในการใช้พื้นที่สาธารณะจังหวัดเพชรบุรี โดยใช้แนวคิดการบริการสาธารณะแนวใหม่ (New Public Service) ได้แก่

1. มุ่งรับใช้ประชาชนมากกว่าเป็นผู้ชี้นำ
2. มุ่งผลประโยชน์ที่เกิดแก่สาธารณะเป็นหลักมากกว่ามุ่งสร้างผลงาน
3. วางแผนการดำเนินการอย่างมียุทธศาสตร์และปฏิบัติอย่างเป็นประชาธิปไตย
4. มุ่งรับใช้ประชาชนในฐานะพลเมือง ไม่ใช่ลูกค้าหรือผู้มาขอรับบริการ
5. พร้อมรับการถูกตรวจสอบ
6. ให้ความสำคัญกับตัวข้าราชการมากกว่าผลผลิตที่จะได้รับจากพวกเขา
7. ยกย่องความสำคัญของประชาชนและการให้บริการสาธารณะมากกว่าการเป็นผู้ประกอบการ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

ผลจากการวิเคราะห์วรรณกรรมและข้อค้นพบจากการวิจัยทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ พบว่าแนวทางความรับผิดชอบต่อสังคมในการใช้พื้นที่สาธารณะของจังหวัดเพชรบุรีที่มีผลต่อเชิงนโยบาย ได้แก่

1. บทบาทของส่วนราชการจะต้องมีการบังคับใช้กฎหมายในการจัดการพื้นที่สาธารณะที่มีประสิทธิภาพ โดยสร้างความเข้าใจกับกลุ่มเครือข่าย อาทิ ภาคเอกชน ประชาชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จะต้องมีการนิยมนำมาปรึกษาร่วมกันและมีเป้าหมายร่วมกันในนโยบายการจัดการพื้นที่สาธารณะ
2. การนำเสนอนโยบายและการวางแผนเชิงนโยบาย ส่วนราชการระดับจังหวัด โดยเฉพาะ ผู้ว่าราชการจังหวัด หัวหน้าส่วนราชการที่เกี่ยวข้องรวมถึงผู้นำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เมื่อกำหนดนโยบายออกมาควรมีความรับผิดชอบต่อข้อกำหนดแนวทางการใช้พื้นที่สาธารณะ ตั้งแต่การนำเสนอและการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ ควรคำนึงถึงหลักความรับผิดชอบต่อตรวจสอบได้ และคำนึงถึงผลประโยชน์สาธารณะที่ประชาชนจะได้รับเป็นหลัก
3. ในการสร้างความรับผิดชอบต่อสังคมในการใช้พื้นที่สาธารณะ ภาครัฐควรมีนโยบายที่ส่งเสริม สนับสนุน ภาคส่วนราชการ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม เข้ามามีส่วนร่วมในการนำเสนอ นโยบาย การจัดการพื้นที่สาธารณะโดยผ่านเครือข่าย ที่เกิดจากการเรียนรู้ร่วมกัน ด้วยความเข้าใจร่วมกันที่มีความสอดคล้องกับบริบททางพื้นที่ของสังคมจังหวัดเพชรบุรี
4. นโยบายการพัฒนาของจังหวัดเพชรบุรีเกี่ยวกับการใช้พื้นที่สาธารณะที่สร้างความรับผิดชอบต่อ ภาครัฐตั้งแต่ระดับกระทรวง ส่วนราชการระดับจังหวัด และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรให้ความสำคัญกับทุนทางวัฒนธรรมของพื้นที่จังหวัดเพชรบุรีด้วย

ข้อเสนอแนะเชิงการบริหาร

ผลจากการวิเคราะห์และข้อค้นพบจากการวิจัยทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ พบว่าแนวทางความรับผิดชอบต่อสังคมในการใช้พื้นที่สาธารณะของจังหวัดเพชรบุรี ที่มีผลต่อการนำมาประยุกต์ใช้ในเชิงบริหาร ได้แก่

1. การวางแผนในการใช้พื้นที่สาธารณะร่วมกันของประชาชนในจังหวัดเพชรบุรี ภาครัฐที่เป็นส่วนราชการที่เกี่ยวข้องกัน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง ควรกำหนดแผนการบริหารที่ยึดประชาชนเจ้าของพื้นที่มาเป็นศูนย์กลางทางการบริหาร ที่ส่งเสริมความรับผิดชอบต่อการใช้พื้นที่สาธารณะร่วมกันและได้รับการใช้พื้นที่สาธารณะอย่างเท่าเทียมกัน มิให้บุคคลหนึ่งบุคคลใดสร้างอาณาจักรความเป็นเจ้าของพื้นที่แบบปัจเจกบุคคล แต่ควรใช้พื้นที่ร่วมกันแบบสาธารณะประโยชน์

2. ในการบริหารการใช้พื้นที่สาธารณะ องค์การภาครัฐต้องมีกลยุทธ์และมีการสร้างให้ประชาชนทุกภาคส่วนมีจิตสำนึกในการใช้พื้นที่ร่วมกันและปัญหาที่เกิดจากการใช้พื้นที่ร่วมกันที่เกิดความหวงแหนในภาพลักษณ์ของชุมชนจังหวัดเพชรบุรีที่ชวนมอง น่าอยู่ น่าท่องเที่ยว และมีความภูมิใจในการเป็นเจ้าของพื้นที่

3. ในการสร้างความรับผิดชอบต่อสังคมสำหรับการใช้พื้นที่สาธารณะ ภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคมและองค์กรที่เกี่ยวข้อง ควรมีการกำหนดทิศทางการบริหารและพัฒนาจังหวัด โดยผ่านกระบวนการทำประชาคมของจังหวัดเพชรบุรี เพื่อนำมาสู่การจัดทำวิสัยทัศน์ในการสร้างความรับผิดชอบต่อสังคมในการใช้พื้นที่สาธารณะจังหวัดเพชรบุรี

4. ในการบริหารจัดการพื้นที่สาธารณะ หน่วยงานระดับจังหวัดเพชรบุรีต้องสร้างภาคีและผู้รับผิดชอบในแผนงาน โครงการพื้นที่สาธารณะ อย่างมีความชัดเจน มีความรับผิดชอบและกำหนดกฎ กติกา ในการใช้พื้นที่สาธารณะ ผลที่เกิดกระทำให้ฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดโดนสิทธิ เสรีภาพในการใช้พื้นที่สาธารณะ แต่ควรส่งเสริมและปลูกจิตสำนึกในการวางแผนร่วมกันให้มากที่สุดที่คำนึงถึงผลประโยชน์สาธารณะ

ข้อเสนอแนะในการเปลี่ยนแปลงค่านิยม ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องและประชาชนในการใช้พื้นที่สาธารณะ

ผลจากการสังเคราะห์วรรณกรรมและข้อค้นพบจากการวิจัยทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพเพื่อเสนอแนะเพิ่มเติมในการเปลี่ยนกระบวนการทัศน์ที่สร้างความตระหนักในความรับผิดชอบต่อสังคมในการใช้พื้นที่สาธารณะให้แก่ส่วนราชการ และประชาชนเจ้าของพื้นที่เพื่อให้เกิดความยั่งยืนในอนาคตได้แก่

1. เน้นสร้างค่านิยมที่มุ่งเน้นการใช้พื้นที่สาธารณะของส่วนรวม ที่มีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล ที่ทุกภาคส่วนจะต้องร่วมรับผิดชอบร่วมกัน

2. เน้นค่านิยมในการกำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์ แนวทางการบริหารตามหลักปฏิบัติแบบให้เกิดความเท่าเทียมกันและมีความเสมอภาค

3. การใช้พื้นที่สาธารณะร่วมกันทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชนควรคำนึงถึงผลประโยชน์สาธารณะและความรับผิดชอบต่อสังคมเป็นแนวทางการปฏิบัติร่วมกัน

4. ส่งเสริมการสร้างวัฒนธรรมแห่งการมีวินัย และสร้างการมีส่วนร่วมกับทุกภาคส่วนของสังคมจังหวัดเพชรบุรีมาช่วยร่วมรับผิดชอบวางแผนพัฒนาการใช้พื้นที่สาธารณะ

5. การสร้างค่านิยมที่ส่งเสริมความรับผิดชอบต่อสังคมในการใช้พื้นที่สาธารณะทั้งภาครัฐ ภาคเอกชนและภาคประชาชนควรตระหนักและเคารพ กฎกติกาความเป็นประชาธิปไตยและหลักธรรมาภิบาล

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ในส่วนข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไปเมื่อผู้ที่จะทำวิจัยหรือสนใจในการทำวิจัยในหัวข้อเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสังคมในการใช้พื้นที่สาธารณะ ที่จะศึกษาและลงมือทำวิจัยครั้งต่อไป ควรที่จะพิจารณาตามมุมมองเพิ่มเติมจากงานวิจัยดังนี้ ประกอบด้วย

1. งานวิจัยครั้งต่อไปที่จะดำเนินการควรมีการเปรียบเทียบ การใช้เทคนิคและระเบียบวิธีวิจัยที่มีความสอดคล้องกับการทบทวนวรรณกรรม ความแตกต่างของเทคนิค เครื่องมือการเก็บข้อมูลเพิ่มเติมด้วย

2. การกำหนดหัวข้อในการวิจัยครั้งต่อไป ที่ผู้สนใจเกี่ยวกับเรื่องความรับผิดชอบต่อสังคมในการใช้พื้นที่สาธารณะ ควรแยกประเภทการศึกษาพื้นที่สาธารณะด้วยว่าเป็นพื้นที่สาธารณะประเภทใด อาทิ อาคารสาธารณะ แม่น้ำลำธาร ทางเดินรถ ทางเดินรถไฟ ตลาดนัด ลานจอดรถ สวนสาธารณะ เป็นต้น (โดยดูข้อมูลอ้างอิงจากพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการใช้พื้นที่สาธารณะ ปี 2535)

3. ผลจากการศึกษาการทำวิจัยเรื่องความรับผิดชอบต่อสังคมในการใช้พื้นที่สาธารณะ จังหวัดเพชรบุรี ที่ผู้วิจัยได้ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยของเรื่องนี้และการเก็บข้อมูลเชิงพื้นที่ ผลที่ได้มาของข้อมูลเชิงสังเคราะห์ ผลปรากฏว่าส่วนใหญ่ได้ข้อมูลเชิงลึกตามหลักทฤษฎีเชิงปทัสถานมากกว่าได้ข้อมูลมาจากทฤษฎีเชิงประจักษ์ ดังนั้นผู้ที่จะทำวิจัยครั้งต่อไปในเรื่องนี้ ควรออกแบบระเบียบวิธีวิจัยในการศึกษาตามทฤษฎีเชิงปทัสถานหรือที่สอดคล้องระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ